

Social Science – I (CWSN) M
Model Question Paper Std. X

Marks: 40

Question: 4

Time: 2hrs.

प्रश्न.अ) योग्य पर्याय ओळखून मोकळ्या जागा भरा

१. युरोप आणि आशियातील व्यापारी ----- या शहरात आपले वस्तू विनियमाने व्यवहार पूर्ण करत.
अ) रोम   ब) व्हेनिस   क) लंडन
२. १७ मे १४९८ रोजी वास्को- द- गामा हा भारताच्या किनाऱ्यावरील ----- या बंदरात पोचला.
अ) मद्रास   ब) कालीकत   क) मुंबई
३. ----- हा युरोपियन देश जगाची कार्यशाळा म्हणून ओळखला जातो.
अ) इंग्लंड   ब) फ्रान्स   क) स्पेन
४. नवीन उत्पादन प्रक्रियेत मानवी श्रमांची जागा ----- वर चालणाऱ्या यंत्रांनी घेतली.
अ) जल   ब) बाष्प   क) कोळसा

ब) खालीलपैकी कोणत्याही चार पश्नांची एका वाक्यात उत्तरे लिहा.

१. दर्यावर्दीसाठी उपयुक्त असलेल्या उपकरणाचे नाव लिहा.
२. भौगोलिक शोधांमागे पोर्तुगालची काणती उद्दीष्टे होते ?
३. कच्च्या कापसाचे तलम कापसात कसे रूपांतर होण्यासाठी कोणत्या दोन अवस्थातून जावे लागते ?
४. भारतात पहिली रेल्वेलाईन कोणत्या कारकिर्दीत पूर्ण झाली ?
५. औद्योगिक क्रांती म्हणजे काय ?

क) खालीलपैकीं दोन विधानांची प्रत्येकीं दोन कारणे लिहा.

१. रेल्वे व्यवस्थेने भारतीय अर्थ व्यवस्थेवर आघात केला.
२. युरोपिय राज्यकर्त्यांनी दर्यावार्दींना आर्थीक मदत व प्रोत्साहन दिले.
३. औद्योगिक क्रांतीची सुरुवात इंग्लंड मध्ये झाली.

प्रश्न.२ अ) योग्य जोड्या लावा

‘अ’ गट

‘ब’ गट

१. एमीली ब्रान्ट	अ) भारतीय असंतोषाचे जनक
२. रविंद्रनाथ टागोर	ब) घोव्यातील स्वातंत्र्याचा प्रवर्तक
३. डॉ. टी बी कुन्हा	क) गीतांजली
४. लोकमान्य टिळक	ड) विधारिग हार्टिस
	ई) भारताचे पितामहा

ब) खालीलपैकीं कोणत्याही चार प्रश्नांची प्रत्येकीं एका वाक्यांत उत्तरे लिहा.

१. कोणत्या घटनेमुळे लोकांच्या वाचन प्रवृत्तीत बदल घडून आला ?
२. भारतातील राजकीय पक्षांनी सायमन आयोगाला विरोध का केला ?
३. भारतीय राष्ट्रीय काँग्रेसच्या स्थापनेत कोणत्या ब्रिटीश अधिकाऱ्याने महत्वपूर्ण भूमिका बजावली ?
४. लोकमान्य टिळकांनी कोणती दोन वृत्तपत्रे सुरु केली ?
५. भारतीय स्वातंत्र्य लढ्यात भाग घेणाऱ्या फाशीची शिक्षा झालेल्या दोन क्रांतीकारकांची नावे लिहा.

क) खालीलपैकीं दोन प्रश्नांची प्रत्येकीं दोन वाक्यांत उत्तरे लिहा.

१. औद्योगिकरणोत्तर समाजव्यवस्थेत कौटुंबिक जीवनावर प्रतिकूल परिणाम का झाला ?
२. १९३१ साली गांधीजींनी सविनय कायदे भंगाची चळवळ स्थगित का केली ?
३. ब्रिटिश सरकारविरुद्ध स्वातंत्र्याच्या मागणीस इंग्रजी शिक्षण कसे कारणीभूत ठरले ?

प्रश्न.३ अ) योग्य जोड्या लावा

‘अ’ गट

‘ब’ गट

१. वत्सला किर्तनी	अ) राज्यसभेचे पदसीध्द अध्यक्ष असतात
२. सालाझार	ब) गोव्यात वंदेमातरम् घोषणा देणारी महिला
३. उपराष्ट्रपती	क) विजयमोहिमेचे प्रमुख
४. मॅजर जनरल कॅडेथ	ड) पोर्तुगालचा हुकुमशहा

ब) खालीलपैकीं चार प्रश्नांची प्रत्येकीं एका वाक्यात उत्तरे लिहा.

१. गोवा विमोचन समितीची स्थापना करण्यामागील उद्देश कोणता ?
२. मोहन रानडे यांना कोणत्या कारणासाठी अटक झाली ?
३. डॉ. टि. बी कुन्हा यांना कुठल्या तुरुंगात पाठवले ?
४. राष्ट्रपतीची निवड कोणामार्फत केली जाते ?
५. राष्ट्रपति आर्थिक आणीबाणी केव्हा घोषित करू शकतात ?

क) खालीलपैकीं दोन प्रश्नांची प्रत्येकीं दोन वाक्यात उत्तरे लिहा

१. गोमन्तकिय तरुण संघाने मडगाव येथे कोणते कार्यक्रम आयोजित केले ?

२. राष्ट्रपतीचे कोणते ही दोन न्यायीक अधिकार लिहा ?

३. संसद कशा पध्दतीने प्रशासनावर नियंत्रण ठेवते ?

प्रश्न ४ अ) योग्य पार्याय ओळखून लिहा

१. ----- हे सर्वात वरच्या पातळीवरील न्यायलय आहे.

अ) उच्च न्यायालय

ब) सर्वोच्च न्यायालय

क) सत्र न्यायालय

२. गोवा राज्य विधानसभा ----- येथे आहे.

१) पोर्वोरिम

२) पणजी

३) मडगाव

३. ----- हे केंद्र सरकारचे राज्यातील प्रतिनिधी म्हणून कार्य करतात.

अ) राष्ट्रपति

ब) मुख्यमंत्री

क) राज्यपाल

४. गोव्यात ----- येथे मुबंई उच्च न्यायालयाचे पीठ आहे.

अ) पणजी

ब) पोर्वोरिम

क) मडगाव

ब) खालीलपैकी कोणत्याही चार प्रश्नांची प्रत्येकी एका वाक्यात उत्तरे लिहा.

१. सर्वोच्च न्यायालयातील न्यायाधिकांची नेमणूक कोण करतो ?

२. राज्यापाल व मंत्रीमंडळ यांच्यामधिल एकमेव दुवा कोणता ?

३. भारतातील स्थानिक स्वराज्यसंस्थेचे कोणत्या दोन प्रकारात वर्गीकरण केले आहे ?

४. गोव्यात एकूण किती जिल्हा पंचायती आहेत ?

५. गोव्यातील एकमेव महानगरपालिका कोठे आहे ?

६. १९६१ साली मुक्तिनंतर गोवा कोणाच्या नेतृत्वाखाली ठेवला गेला.

क) खालीलपैकी दोन प्रश्नांची प्रत्येकी दोन वाक्यात उत्तरे लिहा

१. गोव्यातील प्राचिन कालीन कोमुनिदाद ग्रामसमाजचे वर्णन करा

२. राज्यघटनेच्या कलम ४० प्रमाणे पंचायत राज्यचे उद्देश कोणते ?

३. नगरपालिकांची बंधनकारक कर्तव्ये कोणती ?